

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtru[m] panis possit conuerti in corpus Christi? 4

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

meum . Vnde patet prædictam positionē esse falsam.

Ad primum ergo dicendum , quòd substantia panis vel vini facta consecratione, neque sub speciebus sacramenti manet, neque alibi . Non tamen sequitur, quòd annihiletur : conuertitur enim in corpus Christi. Sicut non sequitur , Si aer ex quo generatus est ignis, non sit ibi vel alibi, quòd sit annihilatus .

Ad secundum dicendum, quòd forma, quæ est terminus a quo, non conuertitur in aliam formam , sed vna forma succedit alteri in subiecto; & ideo prima forma non remanet nisi in potentia materiæ. Sed hic substantia panis conuertitur in corpus Christi, vt supra dictum est *. Vnde ratio non sequitur .

Ad tertium dicendum , quòd licet post consecrationem hæc sit falsa, Substantia panis est aliquid : id tamen in quod substantia panis est conuersa , est aliquid . Et ideo substantia panis non est annihilata .

ARTIC. IV.

Vtrum panis possit conuerti in corpus Christi?

AD quartum sic proceditur. Videtur, quòd panis non possit cōuerti in corpus Christi. Conuersio enim quædam mutatio est. Sed in omni mutatione oportet esse aliquid subiectum quod prius est in potentia, & postea est in actu: vt enim dicitur 3. † Phys. Motus est actus existentis in potentia . Nō est autem dare aliquid subiectum substantiæ panis, & corporis Christi: quia de ratione substantiæ est, quòd sit non in subiecto : vt dicitur in prædicamentis †. Non ergo potest esse quòd tota substantia panis conuertatur in corpus Christi .

¶ 2 Præterea, Forma illius, in quod aliquid conuertitur, de nouo incipit esse in materia eius, quod in ipsum conuertitur : sicut cum aer conuertitur in ignem prius non existentem , forma ignis incipit de nouo esse in materia aeris : & similiter cum cibus conuertitur in hominem prius non existentem , forma hominis incipit esse de nouo in materia cibi . Si ergo panis conuertitur in corpus Christi, necesse est quòd

* i. co. a.
et in præ.

443

inf. ar. 6.

co. et a 8.

cor. et ad

3. et 4. d.

11. q. 1. a.

1. q. 2. ad

1. et q. 3.

ad 3. et a.

3. q. 1. per

so. & 4.

cont. c. 63

& quol.

5. ar. 11.

Et opus. 2

6. 8. & 1.

Co. 11. le.

4. co. 6. et

le. 5. col. 3

l. 3. tex. 6

so. 2.

in ca. de

subst. 2. 1.

quoddam forma corporis Christi, de nouo incipiat esse in materia panis; quod est falsum Non ergo panis conuertitur in substantiam corporis Christi.

¶ 3 Præterea, Ea quæ sunt secundum se diuersa, nunquam vnum eorum fit alterum: sicut albedo nunquam fit nigredo, sed subiectum albedinis fit subiectum nigredinis: vt dicitur in primo ¶ Physicorum. Sed sicut quæ formæ contrariæ sunt secundum se diuersæ (vt pote principia formalis differentiæ existentes) ita duæ materiæ signatæ sunt secundum se diuersæ, vt pote existentes principia materialis distinctionis. Ergo non potest esse, quoddam hæc materia panis fiat hæc materia, qua indiuiduatur corpus Christi. Et ita non potest esse, quoddam substantia huius panis conuertatur in substantiam corporis Christi.

li. 1. tex. 42. et seq. to. 2.

SED contra est, quoddam Euseb. * Emiss. dicit, Nouum tibi & impossibile esse non debet, quoddam in Christi substantiam terrena, & mortalia conuertuntur.

¶ Ex hom. 10. refer- tur de 10. d. 2. c. 35. quia corpus assumptum in me. ar. 1. huius 9. ar. 2. huius 9. in lib. de h. squimy berijs in- tiatur, c. 9. parum a me. t. 4. Ho. 46. 7 Io nomul tum ante me. t. 3.

RESPONDEO dicendum, quoddam sicut supra dictum est ¶, cum in hoc sacramento fit verum corpus Christi, nec incipiat ibi esse de nouo per motum localem: cum etiã nec corpus Christi fit ibi sicut in loco, (vt ex dictis patet ¶) necesse est dicere quoddam incipiat ibi esse per conuersionem substantiæ panis in ipsum. Hæc tñ conuersio non est similis conuersionibus naturalibus, sed est omnino supernaturalis, sola Dei virtute effecta. Vnde Ambr. ¶ dicit in lib. de Sacramētis, Liqueat quoddam præter naturæ ordinem Virgo generauit; & hoc, quoddam conficimus, corpus ex Virgine est. Quid ergo quæritur naturæ ordinem in Christi corpore, cum præter naturam sit ipse Dominus Iesus partus ex Virgine? Et super illud Io. 6. Verba quæ ego locutus sum vobis (scilicet de hoc sacramento) spiritus & vita sunt, dicit ¶ Chrysoft. idest spiritualia sunt, nihil habentia carnale, neque consequentiam naturalem: sed eruta sunt ab omni tali necessitate, quæ in terra, & a legibus quæ hic positæ sunt. Manifestum est enim quoddam

omne agens agit in quantum est actu. Quodlibet autē agens creatū est determinatū in suo actu, cū sit determinati generis, & speciei: & ideo cuiuslibet agēis creati actio fertur super aliquē determinatū actū: determinatio autē cuiuslibet rei in esse actuali, est per eius formā. Vnde nullū agens naturale seu creatū potest agere nisi ad immutationē formæ. & propter hoc omnis cōuersio, quæ fit secundū leges naturæ, est formalis. Sed Deus est actus infinitus (vt in prima parte habitū est*) vnde eius actio se extendit ad totā naturam entis. Non igitur solum potest perficere conuersionem formale, vt scilicet diuerse formæ sibi in eodem subiecto succedant: sed conuersionē totius entis, vt scilicet tota substantia huius conuertatur in totam substantiam illius. Et hoc agitur diuina virtute in hoc sacramento: nam tota substantia panis conuertitur in totam substantiam corporis Christi, & tota substantia vini, in totam substantiam sanguinis Christi. Vnde hæc conuersio non est formalis, sed substantialis: nec continetur inter species motus naturalis, sed proprio nomine potest dici transubstantiatio.

Ad primum ergo dicendū, quod obiectio procedit de mutatione formali: quia formæ propriū est in materia vel subiecto esse. Non autem habet locum in cōuersione totius substantiæ. Vnde cū hæc cōuersio substantialis, importet quendam ordinem substantiarum, quarum vna conuertitur in alterā, est sicut in subiecto in veraque substantia, sicut ordo & numerus.

Ad secundum dicendum, quod illa obiectio procedit de conuersione formali seu mutatione: quia oportet, sicut dictum est*, formam esse in materia vel subiecto. Non autem habet locum in conuersione totius substantiæ, cuius non est accipere aliquod subiectum.

Ad tertium dicendum, quod virtute agentis finitū nō potest forma in formā mutari, nec materia in materiā: sed virtute agentis infiniti (q̄ habet actionem in totū ens) potest talis conuersio fieri. Quia vtrique for
mæ

q. 7. a. 1.

q. 9. 25.

art. 2.

in co. q.

art. 3.

ma & vrique materiz est communis natura entis, & id quod est entitatis in vna, potest actor entis conuertere in id quod est entitatis in altera, sublato eo, per quod ab illa distinguebatur.

ARTIC. V.

Virum in hoc sacramento remaneant accidentia panis & vini post conuersionem?

Ad quintum sic proceditur. Videtur, quod in hoc sacramento non remaneant accidentia panis, & vini. Remoto enim priori, remouetur & posterius. Sed substantia est naturaliter prior accidente, vt probatur septimo * Metaphysicorum. Cum igitur facta consecratione, non remaneat substantia panis in hoc sacramento, videtur quod non possint remanere accidentia eius.

¶ 2 Præterea, In sacramento veritatis non debet esse aliqua deceptio. Sed per accidentia iudicamus de substantia. Videtur ergo quod decipiatur humanum iudicium, si remanentibus accidentibus, substantia panis non remaneat. Non ergo hoc est conueniens huic sacramento.

¶ 3 Præterea, Quamuis fides nostra non sit subiecta rationi, non tamen est contra rationem, sed supra ipsam: vt in principio huius operis dictum est. Sed ratio nostra habet ortum à sensu; ergo fides nostra non debet esse contra sensum. Est autem contra sensum, dum sensus iudicat esse panem, & fides credit esse substantiam corporis Christi. Non ergo hoc est conueniens huic sacramento, quod accidentia panis subiecta sensibus maneat, & substantia panis non maneat.

¶ 4 Præterea, Illud quod manet conuersione facta, videtur esse subiectum mutationis. Si ergo accidentia panis manent conuersione facta, videtur quod ipsa accidentia sint conuersionis subiectum. Quod est impossibile: nam accidentis non est accidens. Non ergo in hoc sacramento debent remanere accidentia panis & vini.

SED

444
 supr. a. 2.
 ad 3. &
 inf. q. 76.
 a. 1. ad 3.
 et 4. d. 11
 q. 1. a. 1.
 q. 2. & d.
 12. q. 1. a.
 1. q. 2. &
 1. Cor. 15
 18. 5. co.
 2. & si. et
 co. 6.
 1. 7. tex.
 4. 10. 3.
 2. 2. q. 10.
 a. 1. ad 1.